Natur och Miljö rf

Årsberättelse 2020

Fastställd av förbundsmötet den 24.4.2021

Natur och Miljö rf:s årsberättelse 2020

Innehållsförteckning

1. Miljöpolitisk verksamhet 3
   1.1 Arbetsgrupper 4
2. Miljöpedagogik 7
   2.1 Intressebevakning och förvaltning 7
   2.2 Samarbete med daghem och skolor 8
      2.2.1 Naturskolan Uttern 8
      2.2.2 Kvarkens naturskola 14
      2.2.3 Ålands naturskola 18
      2.2.4 Åbolands naturskola 23
      2.2.5 Övrigt 29
3. Kommunikation 31
   3.1 Digital kommunikation 31
   3.2 Finlands Natur 32
4. Tjänster till lokalföreningar 35
5. Organisationen 35
   5.1 Medlemsvärvning 36
   5.2 Medlemskåren 36
   5.3 Förbundskongress 37
   5.4 Styrelsen 38
   5.5 Personal 39
6. Ekonomi 41
   6.1 Beviljade understöd 41
   6.2 Donationer 42
7. Medlemsorganisationer 43
8. Personmedlemstal 44

1. Miljöpolitisk verksamhet

Nya Naturum

Natur och Miljö hade en ledande roll i utvecklingsprojektet Nya Naturum. Syftet var att skapa en vision om hur verksamheten vid Naturum i Ekenäs kunde utvecklas samt att förankra visionen hos centrala aktörer i regionen. I april anställdes Ylva Rancken-Lutz till projektledare. Rancken-Lutz koordinerade sammankomster och höranden med såväl offentliga organisationer, privata företag som privatpersoner. Åsikter, idéer och önskemål noterades och sammanställdes i en projektrapport vid namnet ”Vision nya Naturum” som publicerades på Natur och Miljö webbplats. Rapporten publicerades och projektet avslutades i november.

Energiutvinning av torv

Natur och Miljö deltog under året i den nationella kampanjen Lämna torven (*Irti turpeesta* på finska). Kampanjen gick ut på att samla in namn till ett medborgarinitiativ för ett förbud mot energiutvinning av torv. Centrala målet i lagförslaget var att förbjuda energiutvinning av torv senast den 31.5.2025. Kampanjens mål var att samla in minst 50 000 underskrifter så att lagförslaget kunde tas till behandling i riksdagen. Medborgarinitiativet och kampanjen initierades av Finlands naturskyddsförbund (SLL). Natur och Miljö bidrog med kampanjens svenskspråkiga profil. För kampanjen översatte och producerade Natur och Miljö informativt bakgrundsmaterial om torv och torvutvinning och upprätthöll en kampanjwebbsajt på www.lamnatorven.fi. Förutom Natur och Miljö och Finlands naturskyddsförbund understöddes kampanjen och initiativet av följande organisationer: Ilmastorintama, Hiilivapaa Suomi, Amneysty international, Luonto-Liiton ilmastoryhmä, Jordens vänner, Luonto-Liitto, Dodo, WWF Finland, Greenpeace, BirdLife, Climate Move, Suomen vapaa-ajankalastajien keskusliitto, Finnwatch, Virtavesien hoitoyhdistys, Changemaker och Ekoenergi.

Evois vetenskapsnationalpark

Natur och Miljö understödde initiativet om att inrätta Evois vetenskapsnationalpark. Tillsammans med bland andra Helsingfors universitet, Finlands WWF, Finlands naturskyddsförbund, Greenpeace Norden, Museiverket, Outdoor World-projektet av naturföretagare i Tavastehusområdet, utfärdsgemenskapen Kansallispuistot tutuiksi, fältbiologernas publiceringssällskap Kentällä – In the field och 50 forskare från Evoisområdet lämnade vi in ett initiativ om att inrätta världens första vetenskapsnationalpark i Tavastehus.

Jordbrukspolitik

Arbetet med att förnya EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP) såväl på EU-nivå som på nationell nivå fortsatte år 2020. I Finland bereder jord- och skogsbruksministeriet en strategisk plan för hur jordbruksstöden ska se ut i Finland under nästa stödperiod 2021-2027. Bernt Nordman representerade miljöorganisationerna i en av arbetsgrupperna som jord- och skogsbruksministeriet tillsatt för ändamålet (Den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) 2021 – 2027, arbetsgrupp för att bereda åtgärder för utveckling av jordbruksproduktionen).
År 2020 planerade Natur och Miljö även att genomföra en kampanj om odling och användning av baljväxter tillsammans med baljväxtnätverket Ground for Growth

vid Helsingfors Universitet. Av praktiska skäl och på grund av pandemin flyttades kampanjen framåt med ett år.

Naturvårdslagen och ekologisk kompensation

Miljöministeriet inledde hösten 2019 arbetet med att förnya naturvårdslagen. Natur och Miljö har 2020 representerats av Bernt Nordman i lagreformprojektets styrgrupp och i projektgruppen för ekologisk kompensation. I februari deltog Natur och Miljö också i ett hörande för miljöorganisationerna gällande naturvårdslagen.

Naturskyddsområde i Kvarken väckte debatt

Under hösten deltog Natur och Miljös verksamhetsledare Bernt Nordman aktivt i debatten om Kvarkens naturskyddsområde. I en livlig debatt på Vasabladets insändarspalt belyste Nordman bakgrunden till inrättandet av ett naturskyddsområde på statlig mark i Kvarken. Beslutet om att inrätta ett naturskyddsområde i Kvarken fattades på 1990-talet och när planerna för inrättande nu konkretiseras handlar det om *när* och *hur,* inte huruvida*,* naturskyddsområdet ska inrättas.

Internationellt samarbete

Natur och Miljö fortsatte sitt medlemskap i det europeiska nätverket European Environmental Bureau (EEB). Våra sakkunniga medverkade sporadiskt i de tematiska nätverkenas arbete. Bernt Nordman representerade förbundet på EEB:s årsmöte**.**

Natur och Miljö fortsatte sitt medlemskap i IUCN. Vi medverkade i den nationella IUCN-kommittéen.

Utlåtanden

- Utlåtande om programmet för främjande av inhemsk fisk (27.11.2020)
- Utlåtande om lagen om ersättning av skador orsakade av fridlysta arter (4.11.2020)
- Utlåtande om MKB-programmet för kärnkraftverket i Lovisa (26.10.2020)
- Utlåtande om budgetpropositionen (RP 146/2020 rd), miljöministeriets förvaltningsområde (21.10.2020)
- Utlåtande om utkast till regeringsproposition om ändring av Fastighetsskattelagen (24.9.2020)
- Utlåtande om nya stöd för naturvård (9.6.2020)
- Utlåtande om förslag till lag om ändring av avfallslagen och vissa andra lagar (3.6.2020)
- Synpunkter på reformen av Naturvårdslagen (14.2.2020)

1.1 Arbetsgrupper

Aktiv medverkan i arbetsgrupper är ett viktigt sätt för Natur och Miljö att få information om och påverka miljöpolitiska beslut. Natur och Miljö är en etablerad nationell intresseorganisation och får därigenom inbjudan till många arbetsgrupper

som bereder relevanta ärenden. Fokus ligger på den nationella nivån, men vi medverkar även i några regionala arbetsgrupper. Uppdragen sköttes till stor den av Natur och Miljös anställda personal.

Arbetsgrupp	**Medlem(mar)**
Arbetsgrupp för uppföljning av den nationella bio-diversitetsstrategin	Ordinarie Bernt Nordman
CAP-arbetsgrupp tillsatt av JSM, för beredning av jordbruksstöd 2023–2027	Ordinarie Bernt Nordman
Finlands IUCN-kommitté 2018–2021	Ordinarie Sonja Jaari Suppleant Bernt Nordman
Kommissionen för hållbar utveckling	Ordinarie Andrea Weckman
Kommittén för EU-ärenden, sektionen för miljö (23)	Bernt Nordman
Kommittén för EU-ärenden, sektionen för havspolitik (15)	Ordinarie Bernt Nordman
Kommittén för EU-ärenden, sektionen för jordbruk och livmedel (EU18)	Suppleant Bernt Nordman
LYKE-nätverket, styrgrupp	Bernt Nordman
Metsoprogrammets nationella uppföljningsarbetsgrupp	Ordinarie Bernt Nordman Suppleant Birthe Weijola
Nationell IPBES-arbetsgrupp	Ordinarie Bernt Nordman Suppleant Sonja Grönholm
Regional samarbetsgrupp för skarv i Österbotten	Ordinarie Bernt Nordman
Regional samarbetsgrupp för skarv i Österbotten, beredningsutskott	Ordinarie Bernt Nordman
Nationell IPBES-arbetsgrupp	Ordinarie Bernt Nordman Suppleant Sonja Grönholm
Samarbetsgrupp för vattenvård i Österbotten	Bernt Nordman
Siemenpuustiftelsens delegation	Ordinarie Emilia Runeberg Suppleant Jannika Reed
Styrgrupp för digitalisering av statsbidragsansökning och redovisning	Ordinarie Bernt Nordman
Styrgrupp för Freshabit-projektet	Bernt Nordman
Styrgrupp för Helmi-programmet	Ordinarie Bernt Nordman

	Suppleant Sonja Grönholm
Styrgrupp för Naturvårdslagsreformprojektet	Ordinarie Bernt Nordman Suppleant Birthe Weijola
Styrgrupp för Naturvårdslagsreformprojektet, projektgrupp 3 (ekologisk kompensation)	Ordinarie Bernt Nordman Suppleant Birthe Weijola
Uppföljningsgrupp för vatten- och havsvård, tillsatt av Södra Österbottens NTMcentral	Ordinarie Andrea Weckman Suppleant Bernt Nordman
VÄLKE-gruppen (nätverk för miljöfostran i Nyland) 2019–2020	Jonas Heikkilä
Östersjöpanelen	Ordinarie Jan-Erik Karlsson suppleant Bernt Nordman
Övervakningskommittén för den Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program för Finland 2014–2020	Suppleant Bernt Nordman

2. Miljöpedagogik

2.1 Intressebevakning och förvaltning

Natur och Miljö var delaktigt i Rundabordsnätverket, som koordineras av FEE Suomi. Bernt Nordman (från hösten Jonas Heikkilä) deltog regelbundet i nätverksmöten på distans och kommenterade förslag per epost. Nätverkets initiativ till utvecklingsprojektet Kestävä koulu – En hållbar skola, kunde inte starta under året pga pandemin men man fortsatte bearbeta det och lobba för det.

Bernt Nordman var medlen i styrgruppen för LYKE-nätverket. Styrgruppen samlades två gånger under året.

Tjänsten som ledande miljöpedagog lediganslogs i maj och besattes från början av augusti av Jonas Heikkilä på 50 % av full arbetstid. Den ledande miljöpedagogen tog gradvis under hösten över naturskolerelaterade uppgifter av verksamhetsledaren och blev insatt i bl.a. ansökningsförfaranden och skötte rekryteringen av vikarier till Åbolands naturskola och Ålands naturskola.

Jonas Heikkilä tog också över som representant i styrgruppen för den finlandssvenska utomhuspedagogiska konferensen ”Mitt i naturen” som ska ordnas i Vasa hösten 2021. Möten hölls på distans, två gånger under hösten.

Under hösten utvecklade naturskolorna nya processer för ett djupare samarbete sinsemellan under ledning av den ledande miljöpedagogen.

Naturskolorna jobbade under våren mycket med sin nya webbsajt, mer om det kan läsas under förbundets kapitel om kommunikation.

2.2 Samarbete med daghem och skolor

2.2.1 Naturskolan Uttern

Under verksamhetsåret 2020 erbjöd Naturskolan Uttern likt tidigare år läsårsverksamhet och enskilda naturskoldagar för daghem, förskolor och grundskolor i västra Nyland och huvudstadsregionen, samt fortbildningstillfällen för pedagoger. Vi fortsatte även samarbetet med Svenska nu/ Hanaholmens kulturcentrum med naturskoldagar på svenska för finskspråkiga skolor och språkbadsskolor i huvudstadsregionen. Arbetet inom EU Life IP-projektet Freshabit fortskred också med bl.a. naturskoldagar och verkstäder. Naturskolan erbjöd även lägerskolor samt dagsprogram för läger- och andra fritidsgrupper.

År 2020 blev ett annorlunda verksamhetsår på grund av covid-19 pandemin. Grundskolorna övergick till distansundervisning den 18.3. när regeringen utlyste undantagstillstånd. Arbetstagare uppmanades till distansarbete. Begränsningarna i undervisningen var i kraft i två månader fram till den 14.5. Under den perioden arrangerade Naturskolan Uttern inga fysiska naturskoldagar för skolklasser. Efter att skolorna igen öppnat hölls några enstaka naturskoldagar före skolavslutningen. Under hösten kunde verksamheten fortgå trots pandemin. Under den senare delen av året lades betydande resurser på att anpassa naturskoldagarnas teman och material till rådande omständigheter. Under tiden som naturskoldagar inte kunde arrangeras producerade Naturskolan Uttern material till distansundervisning för lärare, deltog i Mappa.fi-på svenska projektet och var med och skapade Natur och Miljös nya webbsida.

Personalen bestod av ordinarie naturskollärare Pia Bäckman (januari-maj, augusti, november-december 100%, september-oktober ca. 60%, frånvarande pga. studieledighet juni-juli, samt deltid september-oktober), ordinarie naturskollärare Julia Scheinin (frånvarande pga. föräldraledighet 8.1.-31.12.2020), naturskollärare Emma Sten (vikarie, januari – december 80%), projektledare Catherine Munsterhjelm (vikarie, januari-december 30%). Därtill arbetade Mikaela Granqvist som Pias vikarie samt säsongshjälp tre dagar i veckan under september och oktober. Kontorsutrymmena fanns i Åvikhemmet, Sjundeå och i Ekenäs naturum, Raseborg, men arbetet skedde mestadels på distans.

Naturskoldagar

Under verksamhetsåret ordnade naturskollärarna totalt 140 naturskoldagar som fördelades på sammanlagt 133 fältdagar (se tabell 1). Målgrupper var elever inom den grundläggande utbildningen och barn inom småbarnspedagogiken i västra Nyland och huvudstadsregionen. Naturskoldagarna bestod av träffar inom läsårsverksamheteten, naturskoldagar inom projektet Freshabit Life IP, naturskoldagar för finskspråkiga elever i samarbetsprojektet med Svenska nu, samt enskilda naturskoldagar med varierande teman. Av det totala antalet naturskoldagar var 57 långa (3 - 5 h) och 83 korta (1,5 – 2,5 h) (tabell 2). Totalt

2247 barn (2688 enskilda elevmöten) och 226 vuxna tog del av naturskolans verksamhet (se region- och kommunfördelning i tabell 3 och 4). I dessa siffror ingår även språkprojekten Svenska i naturen (Sven) och Språkbad i naturen (Spin) och sötvattensprojektet Freshabit Life IP.

Tabell 1: Antalet fältdagar under året fördelat på naturskolans lärare och månad.

Naturskollärare	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Tot.
PB fältdagar	3	4	3	-	-	-	-	3	8	13	8	6	48
ES fältdagar	1	4	-	-	3	4	-	-	11	11	13	2	49
MG fältdagar	-	-	-	-	-	-	-	-	6	11	-	-	17
CM fältdagar	-	1	1	-	-	-	-	1	11	5	-	-	19
Tot.	4	9	4	-	3	4	-	4	36	40	21	8	133

Tabell 2. Fördelning av Naturskolan Utterns tjänster under 2020.

Tjänst	Antal
Kort naturskoldag	83
Lång naturskoldag	57
Naturskoldagar totalt	140
Varav läsårsträffar	46
Fortbildning för lärare / pedagoger	2
Verksamhet för grupper på fritiden	5
Lägerskola	0

Läsårsverksamhet – Ett läsår med naturskolan

Ett läsår med naturskolan (tidigare kallad fadderklassverksamhet) omfattar fyra långa (3-4 h) naturskoldagar under ett läsår. För åk 3-4 erbjöds likt tidigare år följande teman: *Höstens hörnstenar*, *Vinterfåglar*, *Vinterns viktiga vila* och *Vårens vaknande värme*. Läsårsverksamheten vid Naturskolan Uttern utökades under året med en ny läsårshelhet för daghems- och förskolegrupper. *Ett läsår med Räven Razze,* som innefattar fyra korta naturskoldagar (ca 2 h) under läsåret, inleddes under höstterminen med de två första temadagarna *Razze tassar i höstskogen* och *Stig in i Razzes sagoskog*.

Huvudstadsregionen

I *Ett läsår med naturskolan* för åk 3-4 deltog under vårterminen 5 klasser och under höstterminen 2 klasser. I höstens nya läsårstema *Ett läsår med Räven Razze* riktat till daghem och förskolor deltog 8 grupper. Sammanlagt ordnades 26 naturskoldagar för grupper som deltog i läsårsverksamheten, och 301 elever och 51 vuxna i huvudstadsregionen tog del av denna verksamhet.

Västra Nyland

Under vårterminen deltog 12 skolklasser i åk 3-4 i läsårsverksamhet. Under höstterminen deltog 5 skolklasser och 8 daghemsgrupper i läsårsverksamheten. Sammanlagt deltog totalt 529 barn och 93 vuxna i västra Nyland i läsårsverksamheten.

Enskilda naturskoldagar

Grupperna kunde välja mellan en kort (ca 2h) och en lång (ca 4h) naturskoldag med olika teman. Sammanlagt deltog 909 barn och 91 vuxna i de enskilda naturskoldagarna under året.

Huvudstadsregionen

Under vårterminen hölls 2 och under höstterminen 35 enskilda naturskoldagar för sammanlagt 684 elever och 57 vuxna. *Världens vatten*, *Karin korsspindel, Skogen Stig in i Razzes sagoskog* och *Skogstomten* var de mest populära temadagarna.

Västra Nyland

Under vårterminen hölls 4 naturskoldagar för daghem och förskolor i västra Nyland. Under hösten ordnades 6 naturskoldagar för skolklasser och 8 naturskoldagar för daghems- och förskolegrupper i västra Nyland. Under hösten träffade Naturskolan Uttern språkbadselever i Gesterby skola vid flera tillfällen. Näst intill alla klasser mellan åk 0 och 6 deltog i två korta naturskoldagar. *Teman som valdes i västra Nyland var: Skogsmysteriet, Boris Bofink, Karin Korspindels förunderliga värld, Vattnets värld, Razze tassar i höstskogen, Upplev höstnaturen, Skogstomten* och *Stig in i Razzes sagovärld*.

Tabell 3. Antal naturskoldagar inom läsårsverksamhetetn samt enskilda naturskoldagar i de två regionerna och i deras olika kommuner. Naturskoldagar inom projekt innefattas ej.

Region/ kommun	Enskilda naturskoldagar	Naturskoldagar för läsårsklasser	Tot.
Huvudstadsreg. tot.	**37**	**26**	**63**
Esbo	14	14	28
Grankulla	0	3	3
Helsingfors	23	9	32
V. Nyland tot.	**20**	**20**	**40**
Ingå	2	3	5
Kyrkslätt	15	3	18
Raseborg	2	10	12
Sjundeå	3	2	5
Uttern tot.	**57**	**46**	**103**

Ort/ Kommun	Huvudstadsreg. tot.	Esbo	Grankulla	Helsingfors	V. Nyland tot.	Ingå	Kyrkslätt	Raseborg	Sjundeå
Enskilda NS-dagar	**37**	14	0	23	**20**	2	15	2	3
NS-dagar LÅ åk 3-4	**10**	4	3	3	**13**	3	3	3	2
NS-dagar LÅ dh/fsk	**16**	10	0	6	**7**	0	0	7	0
NS-dagar tot.	**63**	**28**	**3**	**32**	**40**	**5**	**18**	**12**	**5**
Elever/LÅ	**301**	166	37	98	**228**	55	35	105	33
Elever/enskilda	**684**	213	0	471	**225**	37	165	0	23
Vuxna/LÅ	**51**	29	3	19	**42**	7	3	30	2
Vuxna/enskilda	**57**	24	0	33	**34**	5	22	0	7
Deltagare tot.	**1093**	**432**	**40**	**621**	**529**	104	225	135	65

Tabell 4. Antal deltagare i naturskoldagar

Lägerskolor

Två lägerskolor var bokade men sköts upp till 2021.

Utomhuspedagogik inom fritidsverksamhet

Naturskolan Uttern ordnade program för Kyrkslätts Ungdomsförening rf:s dagsläger under tre dagar 15-17.6.2020. Därtill ordnade naturskolan två familjeutfärder: en familjeutflykt med vattenundersökningstema vid Gallträsk i samarbete med Grankulla kommun och en familjeutflykt med höst- och sinnestema på Fölisön i samarbete med DUV Mellersta Nyland. Familjeutflykterna hade sammanlagt 19 deltagare (10 barn och 9 vuxna).

Nätverksarbete

Under året deltog Naturskolan Uttern i ett flertal nätverksmöten på distans: LYKE-nätverksträffar, Välke-nätverksträffar och –webinarium samt möten inom Projekt Nya naturum i Ekenäs. Pia Bäckman och Catherine Munsterhjelm deltog även i OKL-dagen på HU (samarbete med huvudstadsregionens natur- och miljöskolor, LYKKY/LYKE, WWF, LUOMUS, m.fl med en distansverkstad baserad på material från Freshabit. Naturskolan deltog även i Mappa.fi-på svenska projektet.

Marknadsföring via sociala medier och mediasynlighet

Naturskolan hade i slutet av året 424 följare på Facebook och 303 följare på Instagram.

Under höstterminen togs i samarbete med Natur och Miljös andra naturskolor fram en adventskalender med 4 luckor, en per naturskola. Till kalendern producerade

Naturskolan Uttern en videohälsning samt tilläggsmaterial med inspiration till utevistelse samt allemansrätten som övergripande tema. Adventskalendern synliggjordes på hemsidan samt i sociala medier.

Pia Bäckman gav en intervju till HBL junior, syftet var att göra ett bildreportage om att göra egen fågelmatare. Marknadsföring inom projektet Freshabit, se nedan.

Projekt: Utesvenska för finskspråkiga elever

Samarbetet med Svenska nu vid Hanaholmens kulturcentrum fortskred. Det var det andra året av ett treårigt projekt som erbjuder uteundervisning på svenska för finskspråkiga elever i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla. Naturskollärare Pia Bäckman arbetade med projektet under verksamhetsåret. Såsom i fjol erbjöds två olika teman inom ramarna för projektet: Svenska i naturen -temat, som riktar sig till finskspråkiga elever i åk 6 med svenska som A- eller B-språk, samt språkbad i naturen -temat som är riktat specifikt för språkbadselever i åk 5-6.

Under verksamhetsåret ordnades totalt 19 naturskoldagar inom ramarna för projektet: 13 grupper (196 elever och 15 vuxna) deltog i Svenska i naturen- temat medan 6 grupper (172 elever och 10 vuxna) deltog i Språkbad i naturen -temat. Av dessa var 12 från Esbo och 7 från Helsingfors. Alla naturskoldagar hölls i skolornas närnatur.

Tabell 5. Utesvenska för finskspråkiga elever

Kommun	**Elever**	**Vuxna**	**Delt.tot.**	**Naturskoldagar tot.**
Esbo	255	18	273	12
Helsingfors	113	7	120	7
Tot.	**368**	**25**	**393**	**19**

På grund av pandemin ordnades inga naturskoldagar inom ramarna av projektet under vårterminen, och därmed nåddes inte målet på 50 naturskoldagar under verksamhetsåret, utan de oförverkligade dagarna flyttades istället över till följande år. Pandemin orsakade även en hel del extra arbete, då projektets teman byggde starkt på lekar och övningar med mycket närkontakt samt undervisningsmaterial som byts eleverna emellan. En stor del av materialet och övningarna behövde således omarbetas med tanke på corona-anpassning. Hanaholmens kulturcentrum ersatte arbetet.

Projekt: Freshabit LIFE IP

Natur och Miljö rf medverkar 2016-2021 i EU LIFE IP-projektet Freshabit, vars övergripande målsättning är att förbättra livsmiljön för arterna i ett flertal sötvattendrag i Finland samt att göra detta naturarv mer känt för allmänheten. Vår uppgift inom projektet har varit att utveckla naturskolprogram med sötvattenstema, hålla naturskoldagar för åk 5–6 och åk 7-9, sprida materialet

vidare till miljö- och naturskolor samt marknadsföra konceptet bland pedagoger runt om i landet.

Under år 2020 var projektledare Julia Scheinin föräldraledig och vikarierades av Catherine Munsterhjelm (30% arbetstid 1.1.-31.12.2020). Naturskollärare Maria Svens arbetade för projektet vid Kvarkens naturskola fram till hösten då hon blev tjänstledig. Under hösten höll Sara Kåll-Fröjdö som timanställd Kvarkens naturskoldagar med sötvattenstema. Andra anställda (Tuuli Solhagen, Bernt Nordman, Miisa Holmström) på Natur och Miljö deltog i projektets administration som en del av sitt ordinarie arbete.

Naturskoldagar

Sammanlagt 29 naturskoldagar med temat sötvatten genomfördes. Antalet elever som deltog var 418. Fördelningen i de olika projektområdena var 7 dagar och 96 elever vid Kisko å, 11 dagar och 173 elever vid Svartån och 11 dagar och 149 elever vid Esse å. Vinterdagarnas antal var 8 med 100 deltagande elever, medan barmarksdagarnas antal var 21 med 318 deltagande elever. 7 grupper var från högstadiet (åk 7) och resten åk 5-6. Inplanerat fanns ytterligare 12 naturskoldagar på våren som inte kunde genomföras.

Materialutveckling och -spridning

Både svenskspråkiga och finskspråkiga bilagor till handboken ”En djupdykning i sötvatten – inspiration och material för uteundervisning” uppdaterades, utvecklades och lades ut på Natur och Miljös hemsidor.

Vårens avbokade naturskoldagar ersattes av fem korta undervisningsfilmer som vi producerade och lade ut på Natur och Miljös Youtubekanal. De kan användas som handledning för lärare och elever som på egen hand vill göra för- och efterarbete till en naturskoldag.

Fortbildning och verkstäder

Det stora utomhuspedagogiska evenemanget ULOS-UT-OUT där vi skulle ha deltagit med flera programpunkter sköts upp p.g.a. pandemin. I stället ordnades ett webbinarium i augusti, i väntan på att evenemanget hoppeligen skall kunna

ordnas år 2021. I webbinariet deltog Catherine Munsterhjelm tillsammans med Viliina Evokari från Forststyrelsen med en presentation av Freshabit-projektets miljöfostran: En upptäcktsfärd i vattnets rike. Den svenskspråkiga presentationen hade 57 åhörare och den finskspråkiga 220.

Tillsammans med Catherine Munsterhjelm gjorde Pia Bäckman, naturskollärare vid Utterns naturskola, en av nio workshopar (Upptäck ditt närvatten - Naturskolan Uttern) vid en naturskoldag för lärarstuderande vid Helsingfors universitet. Som grund för workshopen fungerade de undervisningsfilmer som producerats inom projektet.

Marknadsföring via sociala medier samt mediasynlighet

Undervisningsfilmerna fungerar också som marknadsföring för våra naturskoldagar och vårt undervisningsmaterial. Filmerna hade under år 2020 sammanlagt 716 visningar. I arbetshäftet Vesistölähettilään tehtävävihko, en bilaga till Suomen Luonnonsuojeluliittos publikation Vesistöopas, användes material ur filmerna.

Jessica Johansson på miljömatematik.se har bett om tillstånd att använda delar av vår handbok och tillhörande bilagor i Skogsstyrelsen i Sveriges pedagogiska material, Skogens vatten, som är en del i ett GRIP LIFE projekt. Det materialet kommer att delas ut till alla skolor i Sverige. Katrin Jones Hammarlund, projektledare för Sveriges lantbruksuniversitet, har bett om tillstånd att lägga upp handboken och bilagorna på Centrum för naturvägleddnings sidor om sötvattenspedagogik.

Naturskollärarna var under året i kontakt med skolor i projektområdena och erbjöd möjligheten att delta i projektet som pilotgrupper. Catherine Munsterhjelm deltog i hela Freshabit-projektets två dagar långa årliga möte, som ordnades som webbinarier, och i projektets nätverksmöte inom miljöfostran och kommunikation som också det ordnades virtuellt.

Natur och Miljö och Freshabit nämns i två artiklar i tidningen Västra Nyland, den 24.1 och den 31.1. Catherine Munsterhjelm gav en intervju som kommer att publiceras på Centrum för naturvägleddnings sidor om sötvattenspedagogik under år 2021.

2.2.2 Kvarkens naturskola

Personalen bestod av Ida Berg (januari- december 100 %), Maria Svens (januari – juli 80%, tjänstledig augusti-december). Oliver Sjölund var Marias vikarie (augusti –december 100%) samt Sara Kåll-Fröjdö (februari-juni, 50%). Kontoret fanns under året i Rantalinna, Vasa. Naturskollärarna tillbringade totalt 155 dagar i fält (se tabell 1) med 144 grupper (se fördelning i tabell 2). I dessa ingick fortbildningar.

Tabell 1: Antalet fältdagar under året fördelat på naturskolans lärare och månad.

Naturskol-lärare	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	
Maria Svens	3	10	3	-	5	-	-	1	-	-	-	-	**22**
Ida Berg	3	11	6	2	7	1	–	8	19	9	10	7	**83**
Oliver Sjölund	-	-	-	-	-	-	–	3	17	9	14	-	**43**
Sara Kåll	-	-	3	-	-	-	–	-	4	-	-	-	**7**

År 2020 var ett annorlunda verksamhetsår på grund av covid-19 pandemin. Från slutet av mars till maj avbokades nästan alla naturskoldagar, med undantag för några naturskoldagar i slutet av maj. Under hösten kunde verksamheten fortgå trots pandemin. Efterfrågan på både läsårsklasser och enskilda naturskoldagar från såväl skolor som daghem var väldigt god. Naturskolan kunde stöda skolor och daghem i en tid då undervisning utomhus var rekommenderat. Totalt 1785 barn (2172 enskilda möten) och 377 vuxna tog del av naturskolans verksamhet.

Läsårsverksamhet

Under vårterminen deltog 19 skolklasser och åtta daghemsgrupper (totalt 371 barn) i läsårsverksamhet som omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Under höstterminen deltog 17 skolklasser och åtta daghemsgrupper (totalt 344 barn). Sammanlagt under år 2020 deltog 715 barn och 96 vuxna i läsårsverksamheten. *Höstens hörnstenar*, *Vinterfåglar/Finlands nationalarter*, *Vinterns viktiga vila* och *Vårfåglar/Vårens vaknande värme* var skolklassernas teman. Under vårterminen baserades daghemsgruppernas teman på Lisa Moronis tre böcker om Kurran och Pigan. Under höstterminen var temat Räven Razze.

Enskilda naturskoldagar

Sammanlagt deltog 795 barn och 101 vuxna i de enskilda naturskoldagarna under året. Grupperna kunde välja mellan en kort (ca 2h) och en lång (ca 4h) naturskoldag. Följande temahelheter genomfördes under år 2020: *Kurran och Lovis lo, Kurran och vårens mirakel, Vårvindar och vattenvirvlar, Söderfjärden escape, Skogsmysteriet, Skogen, Karin Korspindels förunderliga värld, Vattnets värld, Razze tassar i höstskogen, Skogstomten* och *Stig in i Razzes sagovärld*.

Naturskolundervisning om sötvattensnaturen i Österbotten (Freshabit)

För projektet Freshabit LIFE höll Maria Svens sex naturskoldagar (vårtermin) och i Sara Kåll fyra naturskoldagar (höstermin) i Kristinestad. Sammanlagt deltog 149 barn och 14 vuxna.

NATURligtvis ute på svenska

Oliver Sjölund undervisade nio grupper inom projektet NATURligtvis ute på svenska med Nätverket Svenska nu. Sammanlagt deltog 126 barn och 14 vuxna.

Utomhuspedagogik inom fritidsaktiviteter

Ida Berg höll program på ett dagsläger ordnat av Korsholms kommun, 10.6.

Friluftslördag ordnades 29.9 vid Norrvalla i Vörå i samarbete med Finlands svenska idrott och Folkhälsan. Sammanlagt deltog 250 personer. Kvarkens naturskola koordinerade planeringen.

Fortbildning

17.1 höll Ida Berg en fortbildning vid Gustavsborgs daghem med temat ”En ryggsäck ideér – utomhuspedagogiens grunder”

11.2 höll Maria Svens fortbildning för lärare i Vasa stad med temat ”Vinter i uteklassrummet”

10.8 anordnade naturskolan en fortbildning vid Bergö naturstig på uppdrag av Bergö Öråd. Fortbildningen var en del av projektet ”Uteklassrum på Bergö”. Fortbildningen utgjorde även en av årets träffas med nätverket Ut med lärarna.

30.9 höll Ida Berg två digitala workshopar vid Åbo Akademi i samband med språkbadslärardagarna.

Naturskolan har ansvarat för tre universitetskurser. Naturskolan fortsatte samarbetet med Åbo Akademi i Vasa. Ida Berg höll kursen Utomhupedagogik (5 sp) för en grupp på sex klasslärarstuderande under vårterminen. För Öppna universitet vid Åbo Akademi i Vasa (ÖPU) och för Hangö sommaruniversitet höll Ida Berg och Maria Svens kursen Naturvetenskap för nybörjarundervisningen (5 sp). Åtta deltog i kursen vid ÖPU Vasa och tio deltog i kursen som ordnades av Hangö sommaruniversitet.

Tabell 2: Fördelning av tjänster under året.

Tjänst	**Antal**
Kort naturskoldag	42
Lång naturskoldag	6
Läsårsträffar	72
NATURligtvis svenska	9
Freshabit	10
Fortbildning för lärare/pedagoger	4
Verksamhet för grupper på fritiden	1
Universitetskurs	3

Tabell 3: Naturskoldagar fördelat på kommuner.

Kommun	Antal grupper
Vasa	44
Korsholm	45
Vörå	6
Malax	4
Korsnäs	2
Närpes	6
Kristinestad	20
Kaskö	2

Nätverksarbete

Tillsammans med Folkhälsans förbund i Österbotten arrangerade naturskolan två nätverksträffar för de lärare i regionen som vill jobba med utomhuspedagogik, 16.1 och 10.8. Ida och Maria besökte Umeå naturskola 7-8.1 där ideér utbyttes och gemensamma projekt diskuterades. Under året deltog naturskolan i ett flertal nätverksmöten på distans; LYKE-nätverksträffar, Västerbottens naturskolors regionmöte. Naturskolan arbetade för utomhuspedagogiken i Österbotten på ett allmänt plan. Naturskolans verksamhet presenterades för Vasas bildningsdirektör 28.1, Närpes bildningsdirektör 14.2 och på ett rektorsmöte i Vörå kommun 5.2.

Samarbetsprojekt

Naturskolan deltog i flera samarbetsprojekt under året. Lärarhandledningen Bergö skills lanserades och en fortbildning hölls inom projektet Uteklassrum på Bergö på uppdrag av Bergö Öråd. Naturskolan utvecklade och piloterade en temakurs om skärgården för åk 7–9 samt skapade en lärarhandledning om hur frågor med koppling till fiske kan tas upp i undervisningen på uppdrag av LUKE. Tillsammans med kollegor vid Natur och Miljö utvecklade naturskolan ett lättläst material om klimatförändringen på uppdrag av Lärum.

Marknadsföring via sociala medier och mediasynlighet

En uppdatering av naturskolans varumärke gjordes våren 2020, vilket resulterade i en förnyad hemsida (kvarkensnaturskola.fi och naturskola.fi) och uppdaterad broschyr. Naturskolan hade i slutet av året 840 följare på Facebook och 1240 följare på Instagram.

Naturskolans synlighet i media var god. Ida Berg intervjuades i radio Vega 12.5 inför Barnens fågelvecka. Vasabladet gjorde två reportage där Ida Berg medverkade. 8.9 om evenemanget friluftslördag och 12.9 om undervisningsmaterialet Bergö skills.

Naturskolan skrev fyra artiklar till Natur och Miljös webbsida.

2.2.3 Ålands naturskola

Året 2020 blev inte riktigt som planerat, ingen hade kunnat förutspå att en pandemi skulle slå till. Ålands naturskola hade april och maj väldigt fullbokade då skolorna gick på distans och avbokade precis allt. Tillbaka till skolorna kom de 11 maj och då var det några skolor som genast ville vara utomhus och anlitade naturskolan, medan många skolor valde att komma ikapp med inneundervisningen, sköta om och kolla upp elevernas mående och rutiner innan sommarlovet.

Under år 2020 hade de två naturskollärarna vid Ålands naturskola 140 st grupper, 49 grupper avbokade på våren 2020 pga distansundervisning under pandemin. Därtill ordnade naturskolan 2 st fortbildningstillfällen för lärare och pedagoger, varav endast det ena tillfället blev av med 10 deltagare.

Totalt deltog 2160 barn och 97 vuxna i naturskolans verksamhet 2020, av barnen deltog 540 i läsårsverksamheten.

Ett år med naturskolan (tidigare naturskolklasser), skola

Under vårterminen 2020 deltog 8 skolklasser från åk 3-4, totalt 114 elever och 12 vuxna, i läsårverksamheten som omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Under hösten 2020 deltog 6 grupper, totalt 99 barn och 10 vuxna i två naturskoldagar, en lång och en kort dag. Verksamheten riktade sig till årskurs tre och fyra, men även barn från Ålands hemundervisarförening deltog i läsårsverksamheten med 10 elever och 7 vuxna. Våren 2020 valde två grupper årskurs 1 att ha lärsårsverksamhet med 30 elever och 3 vuxna. På hösten valde två grupper årskurs 2 att ha ett år med naturskolan med 29 elever och 3 vuxna.

I Ödkarby skola är skolklassen sammansatt åk 3-4, i Rangsby har skolan valt att ha läsårsklassen med 3-4 tillsammans även om de inte är sammansatt klass annars. Sammanlagt under år 2020 deltog 17 grupper, total 282 barn och 35 vuxna i läsårsverksamheten. Läsårsklassernas teman är på vintern Spårning och snö, på våren Åländska biotoper samt höstterminen Höstens hörnstenar och Vinterfåglar.

Ett år med naturskolan, daghem

Under hösten 2019 lanserades ett naturskolgruppkoncept för daghem/förskola som omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår, under våren 2020 fortsatte således temahelheten ” Kurran och Pigans äventyr” med 11 grupper och 135 barn och 27 vuxna. Läsårsverksamheten för daghem/förskola blev genast mycket populärt och under hösten2020 har daghemmen erbjudits en ny temahelhet som handlar om Razze Räv. Naturskolorna utvecklade helheten tillsammans. Ålands naturskola hade 10 daghemsgrupper, totalt 150 barn och 30 vuxna i läsårsverksamheten “Ett läsår med Räven Razze”. Sammanlagt under 2020 var 285 daghemsbarn och 57 pedagoger med i läsårsverksamheten.

Träningsundervisningen har börjat anlita naturskolan och det är fint att också de eleverna nås av utomhuspedagogik och våra teman. De yngre grupperna har haft läsårsverksamhet och de övriga har bokat enskilda naturskoldagar.

Enskilda naturskoldagar

Sammanlagt deltog 540 barn i de enskilda naturskoldagarna under året. Naturskoldagarna utfördes för det mesta i skolans eller daghemmets närmiljö på gångavstånd. Grupperna kunde välja bland ett utbud olika teman och undervisningshelheter som naturskolorna gemensamt valt att marknadsföra via hemsidan och via marknadsföringsbrev. Meningen vara att få synergieffekter av att naturskolorna kör samma teman och kan hjälpas åt att utveckla, samt att det inte ska bli för många teman per läsår. Följande undervisningsteman genomfördes våren 2020: Vinterfåglar, Vinterns viktiga vila och spårning, Följ med våren, Boris Bofink och pollineringsprogrammet Hanna Humla och Åländska biotoper.

Och under hösten var de populäraste teman Skogen, Vårt Hav, Karin Korsspindel, Svampar och "Läsår med Razze Räv". Även några klasser hade Friluftsprogram, Vinterfåglar, Skogsdetektiverna.

Tabell 1: Antal grupper* som deltagit i naturskolans verksamhet per kommun 2020.

Kommmun	**vårtermin**	**hösttermin**	**Avbokad pga covid-19**
Brändö	1	1	1
Eckerö	0	1	4
Finström	6	21	7
Geta	1	4	1
Hammarland	4	4	2
Jomala	3	6	8
Kumlinge	0	0	1
Lemland	2	2	3
Lumparland	0	0	0
Mariehamn	10	26	14
Saltvik	5	13	6
Sund	3	4	0
Vårdö	1	3	2
Lägerdagar	10	8	0
Summa Åland	47	93	49

*I siffrorna ingår Östersjöfondens klasser

Östersjöfondens klasser höstterminen 2020

Tabell 3. Deltagare i Östersjöfondens klasser höst 2020, 18 naturskoldagar.

Skola	Antal elever	Antal vuxna	Årskurs	Strand
Sunds skola	11	2	6	Bomarsund
Strandnäs skola	55	4	6, tre klasser	Nabben
Brändö skola	8	4	4,5,6	Bellarshamn
Eckerö skola	20	4	4,5,6	Sandviken
Vårdö skola	12	2	4-5	Sandösund
Rangsby skola	20	2	5-6	Bomarsund
Geta skola	12	1	5-7	Hällösund
Totalt	**138**	**19**		

Tidigare har Östersjöfondens klasser erbjudits vår och höst, dvs klasserna som deltagit har bytt årskurs däremellan. Under 2019 diskuterade vi ett skifte så att Östersjöfondens klasser skulle gå under en termin så att eleverna är i samma årskurs med samma lärare. Ansökningarna terminen 2020-2021 breddades också med att erbjuda årskurs 4-6 istället för endast åk 5-6. Några skolor valde att inkludera sina fyror, men lika många valde årskurs 5-6.

Precis efter att vi skickat ut inbjudningarna för att ansöka om en plats som Östersjöfonden klass slog pandemin till i mars och det blev undtantagstillstånd och skolorna stängde. Vi förstod att skolorna fick fullt upp med distansundervisningen och andra saker att lösa, foldern vi skickat ut låg kvar på skolorna. Så efter en tid skickade vi ut en digital folder och en uppmuntran per mejl att det fanns möjlighet att lämna in ansökningar och motiveringar varför just vår klass skall få bli Östersjöfondens klass terminen 2020-2021.

Målsättningen är att ge stöd och komplettera skolornas undervisning om Östersjön och sötvatten inom tillrinningsområdet till Östersjön. På hösten 2020 deltog totalt 138 elever och 19 lärare.

Praktiskt har det fungerat bra att ha fyrorna med i undervisningen, enda problemet vi stött på är att fler behöver mindre storlekars vadarbyxor. Dvs vi borde införskaffa några fler av storlek 35-36.

Både Ålandstidningen och Nya Åland besökte Östersjöfondens klasser och gjorde fina reportage! Slamkrabban var årets populäraste art, också nyaste, men tätt inpå i popularitet var öronmaneten och pungräkan!

Våren 2021 besöker samma klasser våtmarken Wallins Oas i Sund eller Nabbens våtmark ifall det är lämpligare för dem. Skolorna har möjlighet att åka buss till Wallins Oas utan extra kostnad tack vare Östersjöfondens arrangemang, ett

samarbete med VikingLine Buss. Även 2 skolor fick sponsorerad skjuts för att komma till en Östersjöstrand.

Fortbildning

Den 31.3 skulle naturskolan ha haft en fortbildning för daghemspersonal men den blev avbokad pga pandemin.

Den 06.10 ordnade naturskolan en fortbildning för lärare F-3. "Ryggsäck full av ideer" var temat för dagen, som hade 10 deltagare.

Revision av skollagen och läroplanen på Åland

Den 30.1-31.1 deltog naturskolan i den lokala konferensen Dialog för lärare i Mariehamn. Genomgång av den nya läroplanens grundstruktur.

Ålands naturskola har följt med läroplansarbetet och inlämnat kommentarer på den allmänna delen då den var på remissrunda i mars.

Lägerverksamhet

Juni och Augusti. Ålands naturskola var med och ordnade naturskolliknande program på Folkhälsans dagsläger "Sommarklubben" under 10 dagar delat på två läger: 8-12.6 samt 10-14.8. Lägret hölls på ön Lökskär vid Folkhälsans stuga Talatta utanför Mariehamn. Cirka 35 barn deltog. Pga pandemin hade Folkhälsan restriktioner på gruppstorlek och eleverna delades in i 2 grupper/läger vilket krävde mer lärar– och ledarresurser.

Träffpunkt skogen

Vårens tillfälle där naturskolan skulle ha medverkat blev inhiberad pga pandemin. Träffpunkt skogen är ett integrationsprojekt Ålands Natur och Miljö driver.

Marknadsföring via sociala medier

Under året har naturskolans verksamhet visats upp genom sociala medierna Facebook och Instagram. Ålands naturskolas Facebooksida har nu över 500 följare och Instagram 268.

Webbsajt

Under våren 2020 jobbade vi alla med den nya temasajten naturskola.fi. Ålands naturskola hade en ledande roll som koordinator för naturskollärarnas material.

Elbilen

Elbilen har tyvärr knappt använts under 2020. Kupévärmaren i naturskolan elbil strejkade under hösten 2019, vilket medförde att den inte kunde användas och den fördes på reparation, där den blev ett helt år! Hösten 2020 fick vi tillbaka bilen och kupevärmaren fungerade fortfarande inte. Den fördes sedan på lokal service och var inte ännu funktionsduglig vid årsskiftet. Nya vinterdäck inköptes i december.

NaturochMiljö

Marknadsföring på publikevenemang, media

23.03. Östersjöns dag. Den egentliga dagen är den 22.3, men vi skulle ha deltagit i en presentation på Hotell Arkipelag måndagen den 23.3 med ett drygt 20-tal andra deltagare. Förberedelserna var igång och det skulle ha blivit en typ PechaKucha evenemang där man i korthet presenterar sin verksamhet i anknytning till Östersjön. Ålands naturskola hade förberett fotografier från olika naturskoldagar med Östersjö- och vattentema men evenemanget blev inställt pga pandemin.

23.05. I samband med Åland grönskar skulle Ålands naturskola ha varit på plats i Tjudö vid Öfvergårds äppelodling för att informera om Hanna Humla och andra pollinerare. Planerad tipsrunda och aktiviteter för barnfamiljer. Hela evenemanget blev avbokat pga pandemin.

Den 19.09 var Ålands naturskola med på Skördefesten och visade upp sin verksamhet för publiken. Tillsammans med Ålands Natur och Miljö samt Städa Åland fanns naturskolan som en PlåppApp på lördagen den 19.9 nedanför Jomala Gård vid stranden och i skogen. Naturskolans plats vid vindskyddet ”Vikhöjden” var välbesökt av barnfamiljer.

Den 12.5 var Ålands naturskola med i Ålands radio. Programmet handlade om vårens fåglar och Barnens Fågelvecka.

Den 25.09 kom Ålandstidningen med till stranden och det resulterade i ett fint förstasidesreportage om Östersjöfondens klasser i en lokal tidning.

Den 29.09 deltog Nya Åland i Östersjöfondens klasser tillsammans med Strandnäs skola, Östersjöfonden och naturskolan. Igen ett fint reportage i tidningen.

Nätverksarbete och samarbeten

Den 04.03-06.03 deltog naturskolan i Svenska naturskoleföreningens årsmöte i Sundsvall, med många bra workshops, föredrag och framförallt nätverkande med andra naturskollärare där ideer utbyttes och broar byggdes.

Den 19-20.11 var det meningen att naturskolan skulle vara med och ordna den finska naturskoleföreningens LYKEträff på Åland. Träffen är uppskjuten till mars 2021.

01.10 Naturskolan är medaktör i nätverket Bärkraft-för ett hållbart Åland och deltog under året i medaktörsmöten samt det stora Bärkraftmötet som i år hölls den 1 oktober på Alandica.

Varje månad är det Ledningsgruppsmöte på ÅLBC för alla som verkar i huset, naturskolan deltog också i ledningsgruppsmötena under året.

Övrig verksamhet vid Ålands naturskola

Den 22-23.1 var naturskolan på Natur och Miljös planeringsdagar i Helsingfors. De pålaneringsdagar, som skulle ha hållits den 06.-07.8. i Ekenäs, hölls istället på distans.

Virtuella planeringsdagar hölls 06.08-07.08 samt 11.08 och 14.08

Ålands naturskola har deltagit i flera webbinarier.
Den 23.9 deltog Ålands naturskola i ett webbinarium där temat var hur man kan jobba kring Hållbarhetsmålen.
23.11 deltor Ålands naturskola i ett webbinarium "Drama i småbarnspedagogik" med Vasa Teater.

13.10 Marinpedagogisk workshop, digitala föreläsningar och workshop i grupper

24.10 deltog naturskolan på Rädda Barnens familjedag för stödfamiljer. Temat var vinterfåglar och fågelmatning.

Den 09.10 bjöd vi in minister Alfons Röblom och miljöhandläggare Mia Westman till vårt vindskydd på morgonkaffe och diskussioner om naturskolan. Ministern kände endast till vår verksamhet i stora drag så vi berättade om hur det fungerar och vilka framtidsmöjligheter vi ser. Det blev lyckat.

Vårt samarbete med Folkhälsan fortsatte på hösten genom att vi deltog i deras äventyrsdag på Talatta (3 grupper) 20.10,21.10 och 27.10 och på Lemböte (2 grupper) 17.11 och 18.11 varav den ena var hela Träningsundervisningens alla elever.

Den 02.11-03.11 hade Vattennätverket (huvudarrangör Havsmiljöinstitutet och SLU) sin årliga konferens digitalt där naturskolan deltog på distans.

Den 10.12-11.12 ordnades Natur och Miljö fortbildnings- och motionsdag för personalen.

I och med distansarbete har virtuella kaffepauser tagits i bruk måndagar och torsdagar.

Personal 2020

Åsa Andersson var heltidsanställd under hela året. Linda Valve var föräldraledig till slutet av juni men förlängde det hela året. Åsa Hägg fortsatte vikariera Linda Valve på 100 % till årets slut.

Kontor

Ålands naturskola har haft sitt kontor och lager vid Ålands landsbygdscentrum i Jomala under hela året.

2.2.4 Åbolands naturskola

Under år 2020 träffade Åbolands naturskola 52 skolklasser och 14 daghemsgrupper från grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken. Antalet sjönk något från föregående år pga COVID19-pandemin. Dessutom ordnade naturskolan inga fortbildningstillfällen för pedagoger under året och endast en (1)

familjeutflykt, orsakerna till minskningen är dels vikariearrangemangen och dels pandemin. För de här grupperna arrangerade naturskolan verksamhet vid totalt 74 olika tillfällen under 62 fältdagar ute för naturskollärarna.

Med tanke på att totalt 20 naturskoldagar blev avbokade under vårens distansundervisningsperiod lyckades vi bra under hösten med att ta igen bortfallet, vilket underlättades av den stora efterfrågan på utomhusverksamhet.

I verksamheten deltog 1192 barn och 146 vuxna (varav 149 elever och 17 vuxna deltog i läsårsverksamheten och därmed tog del av flera naturskoldagar) under året 2020.

Läsårsverksamhet i åk 5-6 och småbarnspedagogik

Under vårterminen 2020 deltog två (2) skolklasser och under höstterminen fyra (4) skolklasser i naturskolans verksamhet som läsårsklasser. Ursprungligen var tre (3) klasser anmälda till vårterminen men avbokningar pga pandemin gjorde att en av klasserna missade båda tillfällena under våren. Läsårshelheten omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår, vilket betyder att naturskolläraren skulle arrangerat totalt fjorton (14) naturskoldagar för de här klasserna (6 på våren och 8 på hösten) men i verkligheten blev det 11 tillfällen (3+8). Verksamheten riktade sig till årskurs fem och sex. Teman för de fyra naturskoldagarna var ”Vi i skogen”, ”Samarbeta i väder och vind”, ”Energispel” och ”Vår, vatten och välmående”.

Nytt för år 2020 var att vi under hösten erbjöd läsårsverksamhet i småbarnspedagogik åt två (2) grupper. Temahelheten för läsåret har utarbetats av alla fyra naturskolor tillsammans. Båda daghemsgrupperna deltog i två (2) tillfällen var. Teman för dagarna var ”Razze tassar i höstskogen” och ”Razze i sagoskogen”.

Sammanlagt deltog 149 enskilda barn och 17 enskilda vuxna i läsårsverksamheten under året.

Enskilda naturskoldagar

Under år 2020 arrangerade Åbolands naturskola enskilda naturskoldagar för 63 grupper bestående av sammanlagt 1347 barn och 164 vuxna. Naturskoldagarna utfördes ofta i skolans eller daghemmets närmiljö på gångavstånd, men flera grupper besökte även andra frilufts- och naturområden däribland Runsala botaniska trädgård, Vaarniemi i St Karins och Katrinedal och Pomponrahka i Åbo. Populära teman för naturskoldagarna 2020 var ”Boris Bofink”, ”Dagmar Daggmask” och olika former av strand- och skogskartering.

I december ordnade vi en lite speciell naturskoldag för en skola i Åbo, vi fick ha en punkt på deras utomhusjulfest i en park och alla klasser i årskurs 1-3 fick lära sig om vinterfåglar och hur man kan mata dem med talgbollar som man kan göra själv. Vi träffade totalt ca 100 barn från 6 skolklasser på drygt 3 h, intensivt men givande

Därtill arrangerades flera av de enskilda naturskoldagarna med teman som utgick från specifika projekt och samarbetsformer:

Naturskoldagar i samarbete med Runsala naturskola

Åbolands naturskola undervisade Åbo stads svenskspråkiga skolklasser i årskurs 2-3 vid Runsala naturskola inom ramarna för Åbo stads upplevelsestig. Under vintern

deltog sju (7) grupper från årskurs 3 i naturskoldagar med temat träd och under hösten sju (7) grupper från årskurs 2 i naturskoldagar med temat ugglor.

Sammanlagt deltog 14 grupper med 255 elever och 27 vuxna i de här naturskoldagarna. Under 2020 ordnades inget för årskurs 4 pga pandemin.

Barnens fågelvecka

År 2019 gick Natur och Miljö med i samarbetet kring Barnens fågelvecka som under många år arrangerats av BirdLife Finland och Luonto-Liitto. Under 2020 fortsatte Åbolands naturskola samarbetet med att koordinera den svenskspråkiga marknadsföringen med hjälp av förbundets kommunikatör. Barnens fågelvecka gick av stapeln 11-15.5.2020 och intresset hos skolor och daghem att delta i naturskoldagar var stort så fort skolorna öppnade igen i maj.

Sammanlagt sex (6) grupper med totalt 96 barn och 15 vuxna deltog i Barnens fågelvecka eller hade programmet veckan efter via Åbolands naturskola. Några inbokade grupper kunde inte delta pga pandemin och för några intresserade fanns det inte lämpliga tider då läsåret tog slut.

NATURligtvis

Konceptet NATURligtvis genomfördes i samarbete med Svenska.nu. Inom det här samarbetet fick tio (10) finska skolklasser i åk 4-6 lära sig svenska utomhus.

Totalt 180 elever och 11 vuxna deltog. Naturskolläraren besökte finska skolor i både Åboland och Satakunda med det här temat under hösten 2020 då alla grupper under våren blivit avbokade.

Multaa ja mukuloita

Inom samarbetet med projektet ”Multaa ja mukuloita” vid Sateenkaarikoto ry ordnades under våren fyra (4) naturskoldagar för småbarnspedagogik med teman ”Sylvia Skogshare” och ”Boris Bofink”. Två av dagarna fungerade samtidigt som fortbildning för projektets koordinator.

Totalt deltog 56 barn och 11 vuxna.

Kretsloppresan

Inom samarbetet med Pargas stads projekt ”Kretsloppresan” ordnades under hösten 2020 fyra (4) naturskoldagar med Dagmar Daggmask eller Greta Gråsugga.

Totalt 36 barn och 10 vuxna fick bekanta sig med olika nedbrytare.

Fortbildning för pedagoger

Åbolands naturskola arrangerade inte fortbildningar under år 2020.

Familjeutflykter

Under år 2020 arrangerade Åbolands naturskola en (1) familjeutflykt: en mycket uppskattad småkrypssafari i strandvattnet på Lillholmen i Pargas i samarbete med Pargas naturskyddsförening.

Sammanlagt deltog 15 barn och 10 vuxna.

Antal grupper som deltagit i naturskolans verksamhet per kommun 2019

Kommun	Vårterminen	Höstterminen	Totalt
Åbo	15	24	39
S:t Karins	4	5	9
Pargas	4	16	20
Kimitoön	-	-	-
Lundo	-	-	-
Nådendal	-	3	3
Kommuner i Satakunda (gäller NATURligtvis)	-	2	2
Övriga (blandgrupper, gäller fortbildningar)			
Summa	23	50	73

För läsårsgruppernas del räknas varje träff med klassen som en grupp. Medräknat också Sirkkala skolas julfest var vi träffade totalt 6 klasser på drygt 3 h.

Fördelning av tjänster under året

Tjänst	Antal grupper
Naturskoldagar totalt	73
Kort naturskoldag (max 2 h)	17
Lång naturskoldag (över 2 h)	41
Naturskoldagar med läsårsgrupper (långa dagar)	11
Naturskoldagar med läsårsgrupper (korta dagar)	4
Enskilda naturskoldagar för grundläggande utbildningen	55
Enskilda naturskoldagar för småbarnspedagogik och förskola	18
Fortbildning för lärare/pedagoger	-
Fritidsverksamhet (familjeutflykter)	1

För fadderklassernas del räknas varje träff med klassen som en naturskoldag

Fördelning av fältdagar för naturskollärarna under året

Månad	Antal fältdagar med grupper
januari	-
februari	8
mars	3 (+2 avbokade)
april	(11 avbokade)
maj	9 (6 avbokade)
juni	-
juli	-
augusti	1
september	14 (+1 som observatör i Vasa)
oktober	17
november	9
december	1
Totalt	62

Marknadsföring och synlighet

Åbolands naturskola bjöd in samarbetspartners och allmänheten att bekanta sig med den nya elbilen på Pargas torg 5.2.2020. Samtidigt kunde man också träffa vikarierande naturskollärare Jonas Heikkilä. Evenemanget besöktes av ett tjugotal vuxna och en förskolklass. Även media närvarade och en artikel om evenemanget, elbilen och den vikarierande naturskolläraren publicerades i Åbo Underrättelser.

Både Skärgårdens miljömässa i Pargas och konferensen Mitt i Naturen blev inställda liksom September Open på Kimitoön; alla dessa var planerade som tillfällen för marknadsföring.

Åbolands naturskola fortsatte att producera och dela innehåll för sina kanaler på Facebook och Instagram. Särskilt på Facebook ökade antalet följare stort under året. Vid slutet av året hade naturskolan ca 440 följare på Facebook och nästan 500 på Instagram.

Den direkta marknadsföringen till skolor och daghem gjordes som e-postutskick fyra gånger under året (delvis till olika målgrupper). Temat NATURligtvis marknadsfördes per epost till specifika skolor.

Svenska Yle Åbolands radioreporter följde med på en naturskoldag med temat Barnens fågelvecka i St Karins den 15.5.2020. Klippet från dagen sändes 18.5 och en webbartikel med många bilder från dagen publicerades på Svenska Yles sajt samma dag.

Nätverksarbete och samarbeten

Åbolands naturskola samarbetar med Folkhälsan kring nätverket UT med lärarna. Nätverket är riktat till lärare som gärna arbetar utomhus inom grundläggande utbildningen i Åboland. Nätverket administreras av Folkhälsan i Åboland men hade ingen verksamhet under 2020.

Samarbetet med Skärgårdshavets Biosfärområde föranledde ett möte i Korpoström i juni, var man diskuterade möjliga samarbetsformer kring miljöpedagogik.

Åbolands naturskola hade under 2020 samarbete med Multaa ja mukuloita-projektet som drivs av Sateenkaarikoto ry. I samarbetet ingick 4 naturskoldagar (2 fungerade som skolning samtidigt) och utlåning av utrustning. Detta föranledde också några möten, bl.a. ett avslutande nätverksmöte inom projektet i Kuppis koloniträdgård 26.8.2020.

Åbolands naturskolas naturskollärare deltog i LYKE-träffar och andra nätverksträffar online under året.

Åbolands naturskola var fortsättningsvis delaktig i NTM-centralens nätverk för miljöpedagogik, Ympäristökasvatusverkosto, även om endast ett distansmöte ordnades under året. Naturskolläraren höll också kontakt med Daphnia-föreningen under året men det planerade samarbetet kring ett barnläger kunde inte ordnas.

Personal

Emilia Nordling fungerade som naturskollärare vid Åbolands naturskola 1.1-13.02 och blev sedan föräldraledig. Hon vikarierades av Jonas Heikkilä 3.2-31.12 (7.8-31.12 på endast 50 % då han också började som ledande miljöpedagog) och Linn Engström 21.9-31.12 (21.9-30.11 på 55 %, sedan 64 %). Under hösten hade Jonas och Linn ibland olika naturskoldagar samtidigt.

Jonas Heikkilä deltog i några korta webinarier under året men alla egentliga fortbildningar han planerat delta i blev inställda pga pandemin.

Kontor och arbetsredskap

Åbolands naturskolas kontor- och förrådsutrymmen fanns under år 2020 liksom tidigare i Konstra-huset i Pargas.

I november 2019 införskaffades en eldriven paketbil av modell Nissan e-NV200till Åbolands naturskola och den har använts flitigt under 2020, privata bilar har använts endast i nödfall.

Under slutet av året införskaffades en del ny utrustning till Åbolands naturskola bl.a. kikare, vattenkikare, luppar, artbestämningsplanscher för utebruk och en actionkamera med tillbehör.

2.2.5 Övrigt

Naturskolornas julkalender

I november-december producerade naturskolorna korta filmer, en var för varje söndag i advent. Filmerna innehöll tips om pyssel och utomhusaktiviteter som kan göras i skolor, daghem eller hemma. Filmerna publicerades på förbundets Youtube-kanal och marknadsfördes i sociala medier.

Följ med våren för barn

Broschyren Följ med våren för barn skickades kostnadsfritt till villiga daghem och skolor i Svenskfinland. Under våren 2020 gjordes också en uppdaterad och ifyllbar digital version som kunde användas i distansundervisningen under pandemin. Dessutom marknadsfördes materialet mer aktivt i sociala medier.

Miljöjournalisten

Läromedlet www.miljojournalisten.fi fanns tillgängligt, men uppdaterades inte under året.

Projektet Mappa.fi

Samarbetet med LYKE, Finlands natur- och miljöskolförbund rf, förstärktes i och med att Natur och Miljö tog del av utvecklingen av webbsajten Mappa.fi. Webbsajten fungerar som en digital materialbank för handböcker och undervisningsmaterial om utomhus undervisning, miljökunskap och hållbar utveckling. Natur och Miljö producerade sajtens svenskspråkiga version så att sajten nu finns tillgänglig för svenskspråkiga skolor och daghem i Finland och även övrigt i Norden.

Naturskollärare Emma Sten översatte sajten till svenska och planerade upplägget och lanseringen av sajten tillsammans med kommunikatören Tuuli Solhagen. För lanseringen av sajten kontaktades andra finlandssvenska aktörer för att be dem lägga ut sitt svenskspråkiga material på sajten före officiell lansering. Lanseringskampanjen gick ut på att informera relevant media om nya tjänsten och nå ut till slutanvändarna (lärare, pedagoger, föräldrar) via sociala medier. Kampanjen nådde upp till 15 000 användare på sociala medier.

Naturskolornas nya grafiska profil

Naturskolorna fick en ny visuell identitet. Naturskolorna är en skild enhet inom organisationen och naturskolornas eget varumärke behöver förstärkas. Under vårvintern samarbetade miljöpedagogerna och förbundets kommunikatör med marknadsföringsbyrån Å Communications för att ta fram en visuell profil för naturskolorna. Å Communications gjorde varsin logo för alla naturskolor och gav riktlinjer för naturskolornas visuella profil. Å Communications levererade fem marknadsföringsbroschyrer (en för varje naturskola samt en om Östersjöfondens klasser och en om temadagen om plast). Utgående från broschyrernas grafiska stil och element sammanfattade förbundets kommunikatör en grafisk manual för naturskolornas övriga behov, bl.a. marknadsföringsbrev och reklammallar.

Vad gör Åbolands naturskola?

Åbolands naturskola är en resurs för skolor och daghem. Vi erbjuder uteundervisning med varierande teman som anknyter till årstid och plats. Naturskolans undervisning bygger på ett aktivt lärande med barnens egna upplevelser och upptäckter i fokus. Vår undervisning är läroplansbaserad och fungerar som komplement till den ordinarie undervisningen.

Var finns vi? Hur funkar det?

Åbolands naturskolas verksamhetsområde omfattar främst Åbo, S:t Karins, Pargas, Kimitoön och Salo. Det går bra att ordna en naturskoldag i en skogsdunge bakom skolan, på en strand nära daghemmet eller som en längre utflykt till ett frilufts- eller naturskyddsområde. Naturskolläraren rör sig i regionen med en eldriven paketbil.

Vi samarbetar också med Åbo stads upplevelsestig för skolor. Inom samarbetet träffar skolklasser i åk 2-4 årligen Åbolands naturskolas naturskollärare vid Runsala naturskola.

Vad erbjuder vi?

Naturskoldag: 2–5 timmar uteundervisning under ledning av en naturskollärare. För småbarnspedagogiken, förskolan och åk 1–6.

Ett läsår med naturskolan: Fyra naturskoldagar, en under varje årstid.

Verksamheten riktar sig till klasser i åk 5–6.

Fortbildning: Vi ordnar olika typer av fortbildningar för pedagoger.

Ta kontakt för prisuppgifter.

3. Kommunikation

3.1 Digital kommunikation

Natur och Miljö fortsatte göra satsningar inom kommunikationen. Under ledning av kommunikatören Tuuli Solhagen drevs igenom en webbförnyelse där förbundets hemsidor gjordes om. Samtidigt som förbundet fick en ny hemsida skildes naturskolverksamheten åt och naturskolorna fick en egen helhet under adressen www.naturskola.fi.

Förbundets synlighet på sociala medier ökade i och med att förbundet öppnade nya kommunikationskanaler (Instagram) och arbetade strategiskt och målgruppsinriktat i de olika kanalerna.

Medlemskommunikationen uppskattades högt och under hösten 2020 började skicka regelbundna nyhetsbrev per e-post.

www.naturochmiljo.fi

Natur och Miljö har flera kommunikationskanaler varav webbsajten är en ytterst viktig kanal och fungerar som hem för organisationens uttalanden. Webbsajten är en måttligt aktiv plattform som ger första intrycket av organisationen och organisationens aktuella verksamhet. År 2020 satsade Natur och Miljö på en ny, modern webbsajt. För projektet valdes tjänsteleverantören Avoine, som senare under året bytte namn till Vitec Avoine Oy. Det är samma företag som upprätthåller förbundets medlemsregister, vilket spelade en avgörande roll i valet av webbsajtleverantör. Medlemsansökan kunde automatiseras med en webblankett. Webbsajten är uppbyggd med programvaran Processwire.

Avoine utförde den tekniska delen av webbsajten men visuella layouten beställdes av kommunikationsbyrån Å Communications. Planeringen av webbsajten påbörjades i januari av kommunikatören Tuuli Solhagen. Sajtstrukturen och innehållet planerades och genomfördes av kommunikatören med stöd av övriga anställda. Verksamhetsledare Bernt Nordman utarbetade miljöpolitiskt innehåll och naturfakta som finns på sajten.

Nya webbsajten möjliggjorde att naturskolverksamheten kunde få en egen sajt för sin specifika målgrupp, till skillnad från förbundets sajt. Alla naturskolor fick en egen domän (www.kvarkensnaturskola.fi osv) och gemensamma sajten kunde brandas som www.naturskola.fi. Tekniskt ligger sajten under förbundets allmänna webbsajt, men ur marknadsföringssynvinkel kan helheten nu marknadsföras bättre. Innehållet och strukturen av naturskola.fi planerades och genomfördes i samarbete mellan kommunikatören och naturskollärarna. Naturskolläraren Åsa Hägg koordinerade arbetet mellan de olika avdelningarna.

Den nya, moderna webbsajten möjliggör bättre digital marknadsföring av förbundet. Sajten blev visuellt tilltalande och möjliggör att förbundet nu kan skapa kampanjsidor för aktuella kampanjer. Nya tekniken möjliggjorde också att vi kunde börja följa med besökarstatistik och därmed börja utveckla vår digitala marknadsföring. Sajten lanserades i april 2020. Under första månaden besöktes sajten av ca 7600 unika besökare.

Sociala medier

Natur och Miljö fortsatte vara aktiv i sociala medier och tog en allt större roll i digitala kanaler. Till slutet av året hade förbundet organisationsövergripande konton i följande medier: Facebook, Instagram, Twitter, Youtube och LinkedIn. Därtill hade alla naturskolor egna Facebook och Instagramkonton och Finlands Natur hade öppnat eget Instagramkonto.

Med en starkare närvaro i sociala medier kunde vi informera om organisationens mångsidiga verksamhet för olika målgrupper och öka synligheten. Antalet personer som följare ökade stadigt i alla kanaler stadigt, men nivån på interaktionen var ännu blygsam. I slutet av året började kommunikatören planera kommunikationsstrategi och -plan för förbundets synlighet i sociala medier.

Synlighet i media

Synligheten i traditionell media var god. Enligt vår egen uppföljning av synlighet i media fick Natur och Miljö 74 medieträffar i finlandssvensk media, inklusive tryck, webb, radio och tv i massmedia.

Intern kommunikation

För att utveckla den interna kommunikationen och förstärka gemenskapen tog förbundet i bruk kommunikationsverktyget Slack. Kommunikatören tog initiativet och presenterade verktyget till personalen och styrelsen. Genom verktyget fick anställda snabbare kontakt med varandra och kunde smidigt delta i diskussioner med flera anställda på olika orter. Också styrelsen tog i bruk verktyget för styrelsemöten och diskussion i arbetsgrupper.

3.2 Finlands Natur

Finlands Natur gavs år 2020 fortsättningsvis ut dels som en tidskrift som förbundets medlemmar fått prenumerera på för det rabatterade priset 14 euro och dels som en kommersiell tidskrift som även icke-medlemmar kunnat prenumerera på. För de sistnämnda kostade en fortlöpande 29 euro och en tidsbunden prenumeration 32 euro.

Under 2020 följde tidningen det upplägg för innehåll och grafisk utformning som togs fram i början av 2018. Fokus låg på två tematiska helheter, natur och hållbar livsstil, som vardera upptog ett antal avdelningar och artikelserier på bestämda platser i tidningen. Tidningens sidantal var 44 i samtliga fyra nummer 2020.

Visuellt var naturfotografier av god kvalitet ett dominerande inslag i tidningen. Faktagrafik användes i många artiklar.

Innehåll

Artikelserier eller avdelningar med naturtema var bl.a. bildkollaget på det första uppslaget, Äventyret, Hans Hästbackas naturnovell, avdelningen Artporträttet, Smultronstället och det populära korsordet Naturkrysset.

Hållbar livsstil var temat i artikelserierna Hållbar vardag (miljöhänsyn med hjälp av modern teknik) och Hållbar livsstil (praktiska tips om miljöhänsyn i vardagen). Kolumnen med Tuuli Solhagen fokuserade också på en hållbar livsstil.

Aktuell samhällsvetenskaplig miljöforskning i Finland var det genomgående temat för en artikelserie (”Forskning: Miljön och samhället”) som gjordes med finansiering från Maj och Tor Nesslings stiftelse, nu för andra året i följd.

Vetenskapsjournalisten Katja Bargum fortsatte att i kolumnform presentera intressanta nya rön inom främst naturvetenskaplig forskning.

På tidningens opinionsuppslag ingick chefredaktörens ledare, en ställningstagande skrift i kåseriform av den fiktiva medarbetaren Grävlingen och en satirteckning av Ika Österblad.

Webbpublicering

Under året valdes 4–5 artiklar ur varje nummer för publicering på Finlands Naturs webbplats www.finlandsnatur.fi. Här prioriterades artiklar som länge bevarar sin aktualitet. Inlägg om dessa artiklar delades på Natur och Miljös Facebook-sida i samband med att ett nytt nummer av tidningen utkommit.

Artiklarna i serien ”Forskning: Miljön och samhället” översattes till finska och publicerades i den digitala nättidningen Versus. Även artiklarna i serien ”Äventyret” blev tillgängliga digitalt i Finlands Naturs artikelarkiv, som vid årets slut omfattade 236 artiklar som ingått i den tryckta tidningen åren 2009–2020.

Samarbetet med webbportalen Retkipaikka.fi innebar att platser som beskrevs i artikelserien Äventyret lades ut på webbportalens karta, med en länk till den aktuella artikeln i Finlands Natur.

Marknadsföring av tidningen, upplaga, kommersiella annonser

På grund av koronapandemin inhiberades alla evenemang där Finlands Natur under tidigare år deltagit med face to face-marknadsföring.

Finlands Natur deltog istället i den virtuella bokmässa som arrangerades i slutet av oktober som en ersättning för Helsingfors bokmässa. Kulturtidskrifternas förbund Kultti, där Finlands Natur sedan länge är medlem, erbjöd sina medlemmar att gratis marknadsföra sig under den digitala bokmässan med hjälp av en självproducerad videofilm. Finlands Natur producerade en knappt 10 minuter lång film där unga aktivister och äldre naturskyddsförespråkare diskuterade klimatförändringen och skogsskydd. Filmen visades på den digitala bokmässans webbsajt och kan därefter ses på Finlands Naturs webbsajt.

De nya artiklar som lades ut på www.finlandsnatur.fi marknadsfördes aktivt via sociala medier, främst Facebook. Här gjordes 20 inlägg och den genomsnittliga räckvidden var 445 personer per inlägg.

Finlands Natur marknadsfördes genom fyra betalda kampanjer på Facebook och delvis Instagram. Här var den genomsnittliga räckvidden 8 576 personer per kampanj. Några tiotal nya prenumerationer inkom genom kampanjerna.

Finlands Natur fick ett eget konto på Instagram i november 2020. Tidningen synliggjordes här genom att regelbundet publicera aktuella naturbilder med en kort

beskrivande text. Den genomsnittliga räckvidden var 57 instagramanvändare per inlägg. Antalet följare uppgick till 100 i årsskiftet 2020 / 2021.

Under sommaren fanns gratisexemplar av Finlands Natur tillgängliga för besökare i ett sommarkafé vid Lovisa småbåtshamn

I slutet av 2020 var tidningens kommersiella upplaga ca 1950 exemplar. Därtill skickades gratis friexemplar till drygt 100 prenumeranter. Upplagan sjönk något jämfört med 2019.

Kommersiella annonser från företag och organisationer fyllde 1–2 sidor i varje nummer av Finlands Natur 2020. Det var främst frågan om mindre radannonser från annonsörer som regelbundet understött tidningen under många år. Annonsvolymen var något lägre än under 2019. Resultatet påverkades negativt av försämrad ekonomi hos många potentiella annonsörer till följd av koronaepidemin.

Redaktion och medarbetare

En redaktion bestående av chefredaktören Magnus Östman, verksamhetsledaren Bernt Nordman och kommunikatören Tuuli Solhagen höll redaktionsmöten, i regel en gång i veckan. Under mötena planerades artikelinnehåll och pågående skrivarbeten, bildmaterial och layout följdes upp och nyutkomna nummer utvärderades. Innehållet i artikelserien ”Forskning: Miljön och samhället” planerades i samarbete med nättidningen Versus redaktör Laura Kippola. Versus skötte översättningen av seriens artiklar till finska.

Chefredaktören stod för närmare hälften av texterna och bilderna i varje nummer. Han översatte också texterna i artikelserien Äventyret från finska till svenska. Utomstående frilansskribenter bidrog med övrigt text-och bildmaterial. Artiklarna i serien ”Forskning: miljön och samhället” skrevs av frilansjournalisterna Marcus Floman, Lina Laurent och Janne Wass.

Samarbetet med den finlandssvenska naturfotoföreningen Biofoto Finland fortsatte. Några av föreningens medlemmar bidrog med högklassiga naturfotografier till tidningen utan ersättning.

Chefredaktören utförde den digitala bildbehandlingen, i vissa fall med konsulthjälp från Petri Kuokka vid Aarnipaja. Chefredaktören bröt även om tidningen och levererade det tryckfärdiga materialet till tryckeriet. Tidningen trycktes vid Granos enhet i Vasa.

Försäljningen av annonsutrymme sköttes främst av chefredaktören. Annonsutrymme såldes även av Johanna Kuusisto (nr 1-3/2020) och Natur och Miljös civiltjänstgörare Leo Larjanko (nr 4/2020).

Finlands Naturs prenumerationsregister och fakturering sköttes av kanslisekreterare Madeleine Blomqvist.

Kommunikatör Tuuli Solhagen skötte marknadsföring på sociala medier och gjorde två enkäter per e-post bland läsare om tidningens innehåll och utseende.

4. Tjänster till lokalföreningar

Vi upprätthöll medlemsregistret Sense och uppdaterade delvis användarmanualen, så att den motsvarar användarnas behov bättre.

Under året skickades regelbundet lokalföreningsmejl, totalt 7 st. Lokalföreningsmejlen innehöll information om aktuella händelser i Natur och Miljö, händelser i Svenskfinland och olika lokalföreningstjänster vi erbjuder. Lokalföreningarna var intresserade av föremål vi lånar ut till dem utan avgift (till exempel pop-up tältet) samt stöd som vi kunde erbjuda (till exempel information om understöd och hjälp med föreningslagen).

Lokalföreningar

Förbundet har 20 lokalföreningar varav 11 är tvåspråkiga. En lokalförening har under året varit i kontakt med oss gällande föreningens framtid och val av ny styrelse. Lokalföreningen i fråga har i flera års tid haft svårt att hitta en ny styrelse som kunde axla ansvaret över föreningen. Tillsammans med Natur och Miljös styrelse, lokalföreningens styrelse samt Bernt Nordman och Veera Julin bestämdes att under 2021 kommer Veera Julin jobba med att utarbeta en plan för föreningens framtid. Inga lokalföreningsträffar ordnades på grund av COVID-19.

Planeringen inför förbundsmötet på Åland 2021 påbörjades. Tillsammans med naturskollärarna på Åland (Åsa Hägg och Åsa Andersson) samt Ålands Natur och Miljös anställda (Anna Ingman och Josefine Egenfelt) kunde förbundsassistent Veera Julin börja planera veckoslutet. I och med den osäkra situationen våren 2021 kommer det finnas möjlighet att delta i mötet på distans via något konferensverktyg.

Volontärverksamhet

Natur och Miljö började utforma en ny plan för volontärverksamheten. Visionen är att Natur och Miljö kommer att ha en konkret plan för en mångsidig, genomtänkt och långvarig volontärverksamhet.

5. Organisationen

50-års jubileum

År 2020 firade Natur och Miljö 50-års jubileum. På grund av pandemin kunde ursprungliga planer inte genomföras planenligt. Jubileet uppmärksammades i mindre skala och endast digitalt. Målet med jubileumsfirandet var att stärka samhörigheten och få medlemmar och personal att känna stolthet över Natur och Miljö samt att öka förbundets synlighet och väcka allmänhetens intresse för dess verksamhet.

Kommunikatören planerade jubileumskampanjen med stöd av verksamhetsledaren. I jubiléet visades plock ur historien i form av historiska bilder från tidigare

årtionden. Bilderna och en kort tillbakablick ingick i en somekampanj som publicerades längs hösten i förbundets sociala medier och på webbsajten.

5.1 Medlemsvärvning

Medlemsbrevet

Natur och Miljö har traditionellt informerat om aktuellt för pågående år och från året som gått i form av ett medlemsbrev som skickas i samband med faktureringen av medlemsavgiften. År 2020 efterfrågade vi medlemmars e-postadresser för att i fortsättningen kunna skicka ut brevet digitalt med en digital faktura.

Förutom medlemsbrevet som varje medlem får en gång om året började förbundet också skicka digitala nyhetsbrev till medlemmar och lokalföreningar. Nyhetsbreven planerades att skicka ungefär årstidsvis (kvartalsvis). Nyhetsbreven skickades via medlemsregistret Sense.

5.2 Medlemskåren

Medlemstal

Vid årets slut var 2 176 personer medlemmar i förbundet antingen direkt eller via en lokalförening. Det innebar en minskning med 3,8 procent.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifterna år 2020 var:

<u>För enskilda personer:</u>

Medlemsavgift för enskild medlem:	28 euro
Medlemsavgift för familj med flera medlemmar:	38 euro
Medlemsavgift för ungdomar under 25 år:	16 euro

Lokalföreningarnas (egentliga medlemmars) medlemsavgifter till förbundet var 80 procent av medlemsintäkterna av de enskilda personerna som den egentliga medlemmen representerade inom förbundet.

<u>För kommunmedlemmar:</u>

Antal invånare	Medlemsavgift
1-4999	200 euro
5000-9999	400 euro
10000-14999	600 euro
15000-	800 euro

Medlemsavgiften för understödande medlemmar är 150 euro i enlighet med beslut på styrelsemöte 7/2018.

5.3 Förbundskongress

Förbundskongressen ordnades i Solf gästgivargård i Korsholm 12. – 13.9.2020.

Förbundskongressen ordnades i Korsholm veckoslutet 12-13 september. På grund av det exceptionella läget med coronapandemin blev förbundskongressen detta år framflyttad till hösten. För första gången ordnades också en möjlighet att delta i förbundsmötet på distans.

Programmet inleddes på lördag förmiddag med tre exkursioner: En grupp besökte Meteoria Söderfjärden, en annan gick längs Stundars vandringsled och en tredje besökte Bjarne Maras ekologiska mjölkgård i Vikby. På eftermiddagen öppnades förbundskongressen, för att kort därefter ajourneras för gruppdiskussioner kring mötesärendena.

På lördag kväll hölls en festmiddag med anledning av Natur och Miljös 50-årsjubileum på Solf Gästgivargård. Sociolog Kjell Herberts gav i sitt festtal en utomståendes syn på förbundets historia. Vispoeten Susanne Marins uppträdde med egna sånger och Magnus Östman visade diabilder från förbundets 80- och 90-tal. Gratulationer och hälsningar lästes upp. Som avslutning överräcktes förbundets förtjänsttecken åt Allan Stenmark från Oravaisnejdens naturvetarklubb och Carl-Anders Lundberg från Sydbottens Natur och Miljö, för deras långvariga arbete inom respektive lokalförening.

Förbundskongressen fortsatte på söndagen på Solf Gästgivargård. I mötet deltog 25 personer med sammanlagt 167 röster. Fem personer deltog i mötet på distans via Zoom. Mötet leddes av avgående förbundsordförande Andrea Weckman.

Förbundskongressen fastslog förbundets treårsplan fram till år 2023, som sätter tyngdpunkt på klimat, biodiversitet och skärgårdsnatur. Henna Björkqvist valdes enhälligt till ny förbundsordförande. En stadgeändring, som möjliggör distansdeltagande i förbundsmöten, godkändes.

Diskussionen kring naturskolornas roll inom Natur och Miljö fortsatte utgående från en utredning gjord av styrelsen. Flera naturskollärare var på plats och kunde bidra med synpunkter. Man var överens om att viktiga åtgärder vidtagits för att förbättra den interna kommunikationen och synergin inom förbundet.

Efter att årsmötet avslutats på söndagen fick deltagarna en chans att besöka Stundars höstmarknad i soligt höstväder. Det var en lämplig avrundning på en förbundskongress, där den sociala samvaron stod mer i centrum än vanligt.

5.4 Styrelsen

Före förbundskongressen verkade följande personer i styrelsen:

Person, uppdrag	personlig suppleant	mandatperiod*
Andrea Weckman, förbundsordförande		2020
Jon Lindström	Henna Björkqvist	2020
Jannika Reed	Jonna Kevin	2021
Ulrica Fellman	Sonja Grönholm	2022/2020
Staffan Weckman	Marianne Fred	2020
Jan-Erik Karlsson	Anna Granberg	2021
Birthe Weijola	Ralf Wistbacka	2022/2020

Efter förbundskongressen verkade följande personer i styrelsen:

Person, uppdrag	personlig suppleant	mandatperiod*
Henna Björkqvist, förbundsordförande		2023
Ina Smolander	Jon Lindström	2023
Jannika Reed	Jonna Kevin	2021
Albert Weckman	Lisbeth Forss	2023
Jan-Erik Karlsson	Anna Granberg	2021
Birthe Weijola	Ralf Wistbacka	2022
Ulrica Fellman	Sonja Grönholm	2022

*förbundsmöte när mandatperioden tar slut.

Utskott

- Styrelsen tillsatte under året ad hoc-utskott och arbetsgrupper, som fördjupade sig i specifika frågor.
- Under hösten samlades ett ad hoc utskott om stadgeändring. Processen lades på is p.g.a. rekrytering av ny verksamhetsledare.
- En arbetsgrupp tillsattes för att utarbeta förbundets policy inför hörandeprocessen för inrättande av naturskyddsområden i Kvarken.

- En arbetsgrupp för rekrytering av ny verksamhetsledare och tf verksamhetsledare tillsattes i december efter att verksamhetsledare Bernt Nordman meddelat att han övergår i annan arbetsgivares tjänst 15.1.2021.

5.5 Personal

Anställda

Sammanlagt utförde personalen ca 13 årsverken.

Anställda under året:

Åsa Andersson, naturskollärare
Anne Antman, miljövårdschef (-31.3.2020)
Ida Berg, naturskollärare
Madeleine Blomqvist, kanslisekreterare
Pia Bäckman, naturskollärare
Linn Engström, naturskollärare (21.9.2020-)
Mikaela Granqvist, naturskollärare (1.9.-31.10.2020)
Jonas Heikkilä, naturskollärare (1.2.-5.8.2020), ledande miljöpedagog (6.8.2020-)
Åsa Hägg, naturskollärare (-31.12.2020)
Miisa Holmström, ekonomichef
Veera Julin, förbundsassistent (1.10.2020 -)
Leo Larjanko, civiltjänstgörare (26.10.2020 -)
Johanna Lindholm, praktikant (14.12.2020 -)
Catherine Munsterhjelm, projektledare
Sara Kåll, naturskollärare (1.2. – 30.6. & 9.9–30.9.2020)
Emilia Nordling, naturskollärare (vårdledig)
Bernt Nordman, verksamhetsledare
Ylva Rancken, projektledare (1.4-18.11.2020)
Julia Scheinin, naturskollärare (moderskapsledig 3.1.2020-)
Oliver Sjölund, naturskollärare (1.8.2020 -)
Tuuli Solhagen, kommunikatör
Emma Sten, naturskollärare
Maria Svens (tjänstledig 15.8. 2020-)
Linda Valve, naturskollärare (vårdledig)
Birthe Weijola, projektledare för förbundskongressen (11.3-19.5 & 3.8-18.9.2020)
Magnus Östman, chefredaktör

Ida Berg fungerade som personalombud.

Dialog arbetsgivare/ arbetstagaren

Styrelsen tillsatte 2019 ett arbetsutskott för att skapa ett forum för dialog mellan representanter för arbetsgivare och arbetstagare. Arbetsutskottet sammanträdde fyra gånger under 2020 och behandlade bl.a. frågor om kollektivavtal och personalförmåner.

Arbetsutskottets sammansättning:

Birthe Weijola (ordf)
Andrea Weckman, ersattes av nya förbundsordförande Henna Björkqvist, sep. 2020
Jannika Reed, ersattes av styrelsesuppleant Lisbeth Forss, dec. 2020
Bernt Nordman
Ida Berg
Åsa Andersson

Ledning

Verksamhetsledare Bernt Nordman ledde det operativa arbetet. Han fungerade också som personalchef. Under året fanns ingen ledningsgrupp.

Arbetsplatshälsovård och välmående

Arbetsplatshälsovårdstjänsterna köptes av Mehiläinen (Finland) och Cityläkarna på Åland.

Planeringsdagar och arbetsgemenskapen

Hela personalen samlades två gånger under året för planeringsdagar och personalmöten. På våren började alla möten hållas virtuellt. Detta gällde även planeringsdagarna i augusti. Personalen på centralkansliet samlades till avdelningsmöten en gång per vecka och naturskollärarna samlades till videomöten en minst gång per månad. Dessutom införde naturskollärarna kaffepauser på distans en gång i veckan och ytterligare hela förbundets personal en distanskaffepaus i veckan. Den traditionella motionsdagen kunde inte hållas pga Covid-19 pandemin. Personalen samlades till ett virtuellt fortbildningstillfälle den 10.12.2020 med temat miljöpsykologi. Minerva Peijari från Tunne ry drog workshopen.

Kansli och utrustning

Natur och Miljö hyrde kontorsutrymmen av Arbetets Vänner huvudföreningen i Helsingfors. Sammanlagt finns 9 egentliga arbetspunkter på kontoret. Inga större förändringar skedde under året. Datorer och telefoner uppgraderades enligt en långsiktsplan och med hänsyn till de begränsade ekonomiska resurserna. Max Virta fungerade som datastödsperson.
En stor skärm och kamera för videokonferenser införskaffades till mötesrummet för att möjliggöra smidiga distansmöten. Satsningen på konferensteknik kunde göras eftersom personalen gjort färre resor under året.

Arkivet

Förbundets handlingar uppbevarades fortsättningsvis på Svenska centralarkivet.

6. Ekonomi

6.1 Beviljade understöd

Privata fonder och stiftelser

	Ändamål	Euro
Svenska Kulturfonden	Verksamheten	45 000
Centret för konstfrämjande	Finlands Natur	5 000
Föreningen konstsamfundet rf	Finlands Natur	3 000
Maj och Tor Nesslingin säätiö sr	Finlands Natur, artikelserie	4 000
Societas Pro Fauna et Flora Fennica	Finlands Natur, artikelserie	1 500
William Thurings stiftelse sr	Finlands Natur	3 000
Aktiastiftelsen i Korsholm sr	Kvarkens naturskola	1 000
Aktiastiftelsen i Vasa sr	Kvarkens naturskola	700
Aktiastiftelsen i Åbo och Pargas sr	Åbolands naturskola	1 000
Bergsrådinnan S. von Julins Stiftelse sr	Naturskolan Uttern	10 000
Föreningen konstsamfundet rf	Åbolands naturskola	5 000
R. Erik och Bror Serlachius stiftelse sr	Kvarkens naturskola	25 000
Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne sr	Kvarkens naturskola	190 000
Stiftelsen Gesellius fond sr	Naturskolan Uttern i huvudstadsregionen	2 000
Stiftelsen M. och A. Löfgrens kulturfond	Åbolands naturskola	3 000
Stiftelsen Pro Juventute Nostra sr	Naturskolan Uttern i huvudstadsregionen	1 000
Stiftelsen Tre Smeder sr	Naturskolverksamhet i huvudstadsregionen	8 500
Sven-Erik och Lena Holmbergs stiftelse sr	Ålands naturskola	10 000
Svenska folkskolans vänner rf	Nätverk för utomhuspedagoger i Svenskfinland år 2020-2022	10 000
Svenska Kulturfonden	Nya Naturum, Ekenäs	12 000
Svenska Kulturfonden	Nätverk för utomhuspedagoger i Svenskfinland år 2020-2022	50 000
Svenska Österbottens kulturfond	Kvarkens naturskola	2 300
Svensk-Österbottniska samfundet rf	Kvarkens naturskola	10 000
Svenska Litteratursällskapet i Finland rf	Projektet Bättre med bönor	25 000

Understöd från stat, kommun och EU-bidrag

	Ändamål	Euro
Helsingfors stad miljönämnden	Naturskolan Uttern	15 000
Närings-, trafik och miljöcentralen i Nyland	Nya Naturum, Ekenäs	17 700
Utbildningsstyrelsen	Naturskolverksamhet på svenska	10 000
Europeiska kommissionen	Projektet FRESHABIT LIFE IP 2016-2021	22 200
Ålands landskapsregering	Ålands naturskola	63 000
Miljöministeriet	Verksamheten	150 000

6.2 Donationer

Under året fick Natur och Miljö några spontana donationer. Kören Primavera ordnade en konsert den 1.2.2020 i Sibbo, från vilken en del av intäkterna donerades till förbundet. Där till ordnades en liten insamling till Viveka Nordmans minne.

7. Medlemsorganisationer

Understödande medlemsorganisationer

Finlands svenska lärarförbund

Finlands svenska Marthaförbund

Finlands svenska scouter

Finlands Svenska Skolungdomsförbund

Håll skärgården ren

Nordenskiöld-samfundet i Finland

Nylands Miljövårdsdistrikt

Pellinge hembygdsförening

Svensk Ungdom

Svenska folkskolans vänner

Svenska naturvetarklubben

Åbo Nation

Totalt 12 st

Medlemskommuner

Grankulla stad

Ingå kommun

Jakobstad stad

Kimitoöns kommun

Kronoby kommun

Larsmo kommun

Lovisa stad

Raseborgs stad

Sjundeå kommun

Totalt 9 st

8. Personmedlemstal

	2016	2017	2018	2019	**2020**
Esbo miljöförening	42	40	37	48	**35**
Grankulla miljöförening	58	55	51	52	**48**
Hangö miljöförening	26	29	26	24	**25**
Helsingfors naturskyddsförening	143	135	131	105	**105**
Ingå-Sjundeå miljöförening	71	69	66	62	**61**
Jakobstadsnejdens Natur	82	84	81	79	**78**
Kimitoöns Natur	50	48	49	48	**46**
Kyrkslätt miljöförening	10	10	10	10	**10**
Kyrkslätts Natur och Miljö	60	56	52	53	**51**
Malaxnejdens naturförening	26	25	18	18	**18**
Oravaisnejdens naturvetarklubb	27	26	22	22	**21**
Pargas Naturskyddsförening	63	65	68	65	**62**
Raseborgs Natur och Miljö	154	152	138	129	**121**
Sibbo Naturskyddare	125	118	116	106	**104**
Svartbäckbygdens Naturskyddsf.	5	5	5	4	**4**
Sydbottens Natur och Miljö	47	42	40	38	**38**
Vasa miljöförening	69	67	54	54	**52**
Åbonejdens Natur	92	82	75	70	**65**
Ålands Natur och Miljö	146	138	132	123	**117**
Ö.Nyland Fågel- och Naturskyddsf.	55	54	56	48	**47**
Lokalföreningsanslutna totalt	**1351**	**1300**	**1227**	**1148**	**1108**
NoM enskilda medlemmar	**1425**	**1308**	**1193**	**1114**	**1068**
Ständiga medlemmar	11	11	10		
Totalt medlemstal	**2787**	**2619**	**2431**	**2262**	**2176**